

Chinese internetbedrijven storten zich op de markt voor financiële producten en dagen daarmee de grote Chinese staatsbanken uit. De overheid laat het gebeuren, maar hoe lang nog?

De financiële sector in China heeft verstoring elementen nodig. Dat schreef Jack Ma, de oprichter en bestuursvoorzitter van de Chinese internetgigant Alibaba, in juni vorig jaar in de Chinese krant People's Daily bij de lancering van een nieuw geldmarktfonds: Yu'E Bao.

Het fonds mikt op virtueel winkelende Chinezen, die overtoelig geld van hun internetaccount in Yu'E Bao kunnen stoppen. "De financiële sector heeft buitenstaanders nodig die de markt betreden en de sector transformeren", aldus Ma een half jaar geleden.

Het waren geen loze woorden, want inmiddels is Yu'E Bao uitgegroeid tot China's grootste geldmarktfonds. Bijna 50 miljoen Chinezen stortten de afgelopen maanden massaal geld in de internetbank, die inmiddels omgerekend ruim 30 miljard euro heeft opgehaald. Het signaal is duidelijk: mensen nemen niet langer genoegen met de lage rendementen en verplichte, hoge inleggen bij traditionele banken.

Bij Yu'E Bao kunnen Chinezen

al bedragen vanaf 1 yuan (iets meer dan 10 eurocent) storten tegenover 50.000 yuan bij reguliere banken. Ook zijn de rentes die deelnemers kunnen toucheren hoger dan die bij gekende commerciële banken als Bank of China en Industrial & Commercial Bank of China. De internetbank kan die hogere vergoeding naar eigen zeggen bieden omdat het de spaargelden niet alleen stopt in relatief veilige effecten, zoals staatsleningen, maar ook in bedrijven. De hogere rente komt dan ook met een hoger risico.

DE JEUGD

Dankzij de lage drempels is het spaarinitiatief van internettycoon Jack Ma vooral populair onder jongeren. Volgens het bedrijf is 80 procent van het klantenbestand van Yu'E Bao jonger dan 35 jaar. De 26-jarige Zhu Chencheng is zo'n jonge Chinees. "Sinds oktober 2013 heb ik 60.000 yuan in Yu'E Bao gestopt. Daar krijg ik 10 yuan rente op per dag. Dat is zeventien keer zoveel als bij de bank. Het is ook gemakkelijk om tegoed op te nemen. Binnen twee uur heb ik geld overgemaakt naar mijn bankrekening."

Internetproducten zoals Yu'E Bao zijn de jongste trend in de zich snel ontwikkelende personal finance-sector in China. Concurrerende Chinese internetbedrijven hebben inmiddels soortgelijke fondsen opgetuigd. Baidu, het Chinese google, bracht in oktober vorig jaar het vermogensbeheerproduct Baifa op de markt en twee maanden later volgde Netease met het fonds Tianjin. Tencent, dat de populaire chatdienst Weixin exploiteert, zoekt het helemaal in de kleine bedragen. De 400 miljoen gebruikers van Weixin kunnen straks al vanaf een bedrag van 0,01 yuan in een geldmarktfonds storten.

De snelle opkomst van internetgeldmarktfondsen kan op termijn een bedreiging vormen voor de bestaande banken. Hoewel de

bedragen nu nog in het niet vallen bij de bijna 45.000 miljard yuan aan spaarsaldo's die de grote banken beheren, kunnen producten als Yu'E Bao in de toekomst leiden tot druk op marges bij de banken. Die zien al maandenlang dat klanten geld weghalen en in andere producten stoppen met hogere rendementen, zoals in meer risicovolle vermogensbeheerproducten die beleggen in vastgoed.

Dergelijke *wealth management products* zijn de afgelopen jaren enorm populair geworden. Onlangs bleek uit cijfers van de Chinese centrale bank dat trustkantoren en andere niet-bancaire instellingen die samen de 'schaduwbanksector' vormen, goed zijn voor bijna 30 procent aan totaal uitstaande kredieten. In 2012 was dat nog 23 procent.

Het intransparante en onge-reguleerde karakter van dergelijke producten heeft inmiddels tot grote zorgen geleid bij de overheid. Die is bang dat een deel van de onderliggende waarde van de verkochte producten uiteindelijk waardeloos blijkt te zijn. De banktoezichthouder kondigde daarom eerder dit jaar maatregelen aan om de zogenoemde schaduwbankactiviteiten te beperken. Eind januari nog is de Chinese bank Industrial Commercial Bank of China (ICBC) samen met de lokale overheid in de provincie Shanxi beleggers tegemoet gekomen die omgerekend 360 miljoen euro hadden gestopt in een trustfonds dat niet aan zijn verplichtingen kon voldoen. Het laten omvallen van het fonds heeft de overheid niet aangedurfd, bang als ze is dat er een precedent wordt geschapen voor andere wankele fondsen.

GROOT DILEMMA

De Chinese overheid staat voor een groot dilemma. Aan de ene kant wil ze de risico's van nieuwe risicovolle financiële producten beperken, maar tegelijk wil ze hervormen. De financiële sector moet commerciëler en volwassener worden. Grote staatsbanken in China verdienen nu nog vooral geld dankzij de door de overheid vastgestelde rentes. Ze lenen goedkoop geld in van particulieren en lenen het relatief duur uit aan bedrijven. Wanneer banken de spaartegoeden echter zien slinken ten gunste van fondsen als Yu'E Bao, hebben ze minder ruimte om lucratieve kredieten uit te geven en winst te maken.

De populariteit van Yu'E Bao en soortgelijke producten is daarmee een belangrijke test. Laat de overheid dergelijke diensten met rust of grijpt ze op een gegeven moment in? Hoeveel marktverstoring de overheid toelaat, zal laten zien hoe serieus 'Peking' dit jaar is met het doorvoeren van financiële hervormingen.

DE OVERHEID STAAT VOOR EEN GROOT DILEMMA. AAN DE ENE KANT WIL ZE DE RISICO'S VAN NIEUWE FINANCIËLE PRODUCTEN BEPERKEN, MAAR TEGELIJK WIL ZE HERVORMEN